

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Ñuu Savi: Pasado, presente y futuro. Descolonización, continuidad cultural y re-apropiación de los códices mixtecos en el Pueblo de la Lluvia

Aguilar Sánchez, O.

Citation

Aguilar Sánchez, O. (2020, December 15). *Ñuu Savi: Pasado, presente y futuro. Descolonización, continuidad cultural y re-apropiación de los códices mixtecos en el Pueblo de la Lluvia*. *Archaeological Studies Leiden University*. Leiden University Press, Leiden. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/138511>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/138511>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/138511> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Aguilar Sánchez, O.

Title: Ñuu Savi: Pasado, presente y futuro. Descolonización, continuidad cultural y re-apropiación de los códices mixtecos en el Pueblo de la Lluvia

Issue date: 2020-12-15

Nederlandse samenvatting

Ñuu Savi: verleden, heden en toekomst. Dekolonisatie, culturele continuïteit en her-toe-eigening van de Mixteekse codices in het Land van de Regen

Dit werk is een dekoloniale studie van de beeldhandschriften van de Ñuu Savi (het Volk van de Regen, de Mixteken), Mexico, en tracht de culturele waarden ervan te begrijpen door middel van een holistische en diachrone studie van het cultuurhistorische en levende erfgoed. De basis is een re-integratie van cultureel geheugen op basis van culturele continuïteit, waarbij het verleden en het heden met elkaar worden verbonden vanuit het perspectief en vanuit de taal van de Ñuu Savi zelf. Het beoogde doel is dat de gemeenschappen van het Volk van de Regen zich deze kennis opnieuw kunnen toe-eigenen. Dit proefschrift is daartoe georganiseerd in drie nauw met elkaar verbonden delen waarbij het theoretisch-methodologisch kader bepaald wordt door de concepten dekolonisatie, culturele continuïteit, re-integratie en her-toe-eigening van het cultureel-historisch erfgoed van de Ñuu Savi. Het eerste deel wordt beheerst door dekolonisatie, waarbij kritische vragen worden gesteld over de manier waarop het cultuurhistorisch erfgoed van de Meso-Amerikaanse volkeren, en in het bijzonder van de Ñuu Savi concreet de beeldhandschriften (codices), vooral zijn onderzocht door “anderen” en voor “anderen”, en niet voor de culturele en intellectuele erfgenamen van de mensen die ze eeuwen geleden creëerden. Dit proefschrift bespreekt de in dit verband cruciale kwesties zoals het koloniale trauma van de Inheemse Volkeren (*Indigenous Peoples / Pueblos Originarios*) en hun huidige toestand als gekoloniseerde volkeren, de rol van de academische wereld als bestendiger van de kolonisatie (door eurocentrische methoden, methodologie en theoretische kaders op te leggen aan de studie van het erfgoed van Inheemse Volkeren) en intern kolonialisme. Hiertegenover stelt de auteur, die zich identificeert als een culturele en intellectuele afstammeling van het Ñuu Savi volk, een *sehe ñuu savi* (zoon of afstammeling van de mensen van de regen), het doel om de Mixteekse beeldhand-

schriften te begrijpen vanuit de taal en het wereldbeeld van de mensen die ze eeuwen geleden hebben gecreëerd. Dit impliceert het voorstellen, construeren en implementeren van een dekoloniale Ñuu Savi (Mixteekse) methodologie, waarbij een inclusieve benadering en respect voor de waarden en culturele principes van de Ñuu Savi voorop staan, en waarbij te allen tijde de vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming van de Ñuu Savi gemeenschappen een vereiste is. Dit eerste deel is gebaseerd op de artikelen 3, 11 en 31 van de United Nations' Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP).

Het tweede deel wordt beheerst door de principes van re-integratie en culturele continuïteit van het Ñuu Savi-volk. De culturele continuïteit is de sleutel om de culturele waarden van het Ñuu Savi-volk door de tijd heen te begrijpen en de *Sahan Savi*-taal (het Mixteeks) is de link tussen het verleden en het heden. Met concrete en goed onderbouwde voorbeelden laat dit proefschrift zien dat de hedendaagse Ñuu Savi gemeenschappen de culturele en intellectuele erfgenamen zijn van de voor-koloniale samenlevingen die in dit historische territorium leefden. Om tot een beter begrip van de Mixteekse codices te komen, is de dekolonisatie en herintegratie van het cultuurhistorisch erfgoed als geheel noodzakelijk. Dat betekent een integrale studie van voor-koloniale artefacten en nederzettingen, beeldhandschriften, koloniale kaarten, 16e-eeuwse literatuur en het levende erfgoed van de Ñuu Savi-gemeenschappen – dit op basis van culturele continuïteit, in het besef dat elke continuïteit ook veranderingen inhoudt. Door middel van taalkundige en literaire analyse van ceremoniële taalgebruik, rituelen en het dagelijkse leven als geheel, is het mogelijk om tot kennis en begrip te komen van de symbolische stratigrafie en culturele waarden van de tekens, concepten, scènes en thema's in de codices, alsmede van het sacrale landschap op koloniale kaarten, de beteke-

nis van materiële cultuur en de functie van voor-koloniale sites. Dit impliceert een onderzoek in twee richtingen, die elkaar aanvullen: van heden naar verleden en van verleden naar heden. Dit tweede deel is gebaseerd op de artikelen 25, 26, 27 en 34 van de UNDRIP.

Het derde deel van dit werk is gebaseerd op de principes van her-toe-eigening en herintegratie van de codices door de Ñuu Savi samenleving. Dit proefschrift verdedigt de stelling dat academische kennis over de Inheemse Volkeren (in het algemeen) en over de Mixteekse gemeenschappen en codices (in het bijzonder) op een respectvolle en waardige manier moet worden verspreid en opnieuw geïntegreerd in de gemeenschappen van herkomst. In eerste instantie werd tijdens dit onderzoek de herintroductie van kennis over codices gerealiseerd middels conferenties, workshops, cursussen en lessen. Het belangrijkste deel van dit werk was echter de her-toe-eigening van Ñuu Savi pictografie door de gemeenschappen. In de workshops werkten de gemeenschappen, de studenten en de onderzoeker met elkaar samen. De Mixteekse studenten creëerden voorstellen om de plaatsnamen van hun gemeenschappen weer te geven als hiërogliefen op basis van hun inmiddels verworven kennis van

de codices. Een van deze voorstellen werd door de vergadering van de gemeenschap gekozen om het officiële logo van het dorp te worden. Zo werd de kennis van de codices opnieuw geïntroduceerd en opnieuw toegeëigend door de betrokken Mixteekse gemeenschappen. Tegelijkertijd werd ter ondersteuning van de herintroductie van kennis over beeldhandschriften in Ñuu Savi de app “Códices Mixtecos” ontwikkeld, een project dat is ingekaderd in een Postcolonial Digital Humanities project, ontworpen door Mixteekse onderzoekers. Deze app bevat een pictografische woordenschat met audio in de Sahan Savi-taal. De toe-eigening van nieuwe technologieën door de Ñuu Savi bevolking voor eigen cultureel belang is een daad van veerkracht en verzet tegen kolonisatie. Ten slotte is er tijdens dit werk een methodologie ontworpen en voorgesteld voor het onderwijzen van codices op scholen van verschillende niveaus in de Ñuu Savi regio en daarbuiten, als een samenwerkingsverband van Mixteekse professionals, onderzoekers en, natuurlijk, de gemeenschappen. Een werk dat ongetwijfeld moet worden voortgezet, want de codices zijn een Ñuu Savi culturele nalatenschap voor de mensheid. Dit derde deel is gebaseerd op de artikelen 12, 13 en 14 van de UNDRIP.